

NIKDY
NEBUDEM
STARY!!!

OCHUTNÁVKA MLADÝCH AUTORŮ
Z MLADÉHO NAKLADATELSTVÍ

Nikdy nebudem starý!!!

Youngbooks
Praha 2013

© Youngbooks, 2013

Ahoj!

To co právě držíte v ruce, nebo spíš ve čtečce, je antologie. A antologie je výběr z literárních děl (to mi řekl Lukáš, náš editor). Držíte tu tedy výběr z knih nakladatelství Youngbooks. Neustále se setkáváme s tím, že se lidi bojí, že knížka od mladého českého autora nebude dobrá. Kvůli bourání tohoto kliše jsme konec konců Youngbooks zakládali.

A tohle je jen další krok. Chceme, aby mladé tvůrce mohl ochutnat opravdu každý, a proto tuto mini-antologii dáváme za tweet/share. Nebudu to zdržovat. Bez předsudků se pusťte do čtení a udělejte si vlastní názor na to, jak to s těma mladýma autorama vlastně je... Mějte se supr, čtěte dobrý knížky, dělejte dobrý věci, mějte se rádi a nebud'te starý.

Kuba Novák, principál Youngbooks

Malá velká domů

Lucie Gromusová

Školka

„Za měsíc půjdeš poprvé do školky, Klárko, těšíš se?“ zeptala se mě babička. To mě vyděsilo. Celou dobu jsem si myslela, že do školky se dávají děti, o které už jejich rodiče nestojí. Přemýšlela jsem, co jsem provedla tak hrozného, že mě tam chtějí mamka s tatškou poslat. Dobře, sice jsem nebyla vždycky nejposlušnější, dost jsem zlobila, nechtěla jíst zeleninu a vztekala se, když mě chtěli obléct do sukýnky, ale to snad nebyl důvod, aby se mě pokoušeli zbavit. Možná v tom měl prsty bratr, nenáviděl mě... už od narození mě mučil a trápil a nechtěl si se mnou vůbec hrát. Místo toho mi dělal válečky do té doby, dokud jsem se buď nepočurala, anebo mu neříkala „pane továrníku“.

Celý další týden jsem se snažila sekat dobrotu – přemáhala jsem se a jedla všechnu zeleninu, kterou mi naservírovali, byla jsem hodná a uklízela si po sobě hračky, takže na mě tatka nemusel rvát, že zase uklouznul na brusli a praštil se do hlavy. K bratrovi jsem se chovala uctivě, téměř to hraničilo s podlézáním. „Pane továrníku“ jsem mu říkala celý týden a dobrovolně. Byla jsem trpělivá a snášela všechna příkoří – když mi dupnul na hlavu, jak lezl po žebřících na vrchní patro palandy, když mi sebral ovladač

od televize a přepnul mi pohádku, dokonce jsem mlčela, i když mi říkal „prase“. Všechno pro to, abych nemusela pryč.

Jenže nic nepomohlo a jednoho rána mě mamka zavedla do velké budovy, kde byly ostatní děti, které chtěli rodiče odložit, a ponechala mě svému osudu.

Nebylo proč hrát si na hrdinu, a tak jsem začala brečet a ječet, k čemuž se brzo připojily i ostatní děti. Vznikla z toho docela pěkná davová panika.

Ale měli jsme smůlu. Rodiče se nevrátili. Zůstaly jsme sami s dvěma vychovatelkami. Ty se nás snažily zabavit tím, že nám daly vybrat obrázek, který budeme mít na skříňce a vůbec na všem, co nám ve školce bude patřit. Měla to být naše identifikace, měla nás určovat a provázet do dalších let. To byl důvod k opravdovému zamyšlení. Zvolit špatný obrázek mohlo znamenat velké neštěstí – společenské zne-možnění se, neúspěch, mohl to být cejch na celý život.

Ale co si zvolit? Autíčko? Mysleli by, že jsem kluk. Houbu? Houby mi nechutnaly. Berušku? Hmyzu jsem se bála. Sluníčko? Klauna? Lokomotivu? Dešť-ník? Točila se mi z toho hlava.

Přesně dle přísloví, že kdo vybírá, přebere, na mě nakonec zbyl obrázek prasete, protože jsem se rozho-dovala příliš dlouho. Byla jsem naštvaná. Teď už mi všichni budou říkat nadosmrti Prase.

Den pokračoval v podobném duchu – při představování vymyslelo jedno z dětí říkanku „Klára – kráva“, a potom se na mě nedostaly hračky, se kterými jsem si chtěla hrát. Chyběly mi mé hračky doma. Nedovolili mi vzít si je sem. Bezradně jsem seděla na koberci a dívala se, jak si ostatní děti hrají.

Vychovatelkám se mě zželelo a položily přede mě oranžový telefon – každý vězeň má přece právo na jeden hovor. Chtěla jsem zavolat domů, aby si pro mě rodiče přišli, že tu nechci být, ať se nade mnou slí-tují, ale telefon byl hluchý. Nechápala jsem to, hol-čička přede mnou se své panence bez problémů dovo-lala.

Ke svačině jsme měli hnusné kakao se škraloupem, které mě vychovatelky nutily vypít, i když jsem ho nechtěla, dělalo se mi z něj zle. Skoro jsem se pozvracela. Po svačině jsme si modelovali z plastelíny – udělala jsem pejska, byl krásný a dal mi dost práce. Pak ale přišel kluk a pěstí mi z něj udělal placku. Když vychovatelka placku uviděla, řekla, že se musím příště více snažit, že placku umí každý.

Potom byl oběd a po něm jsme si všichni povinně museli jít lehnout. Ale já jsem nebyla vůbec unavená a ležet se mi nechtělo, navíc vedle nějakého cizího dí-těte. Připadala jsem si opravdu jako ve vězení. A tak to mělo být už navždycky...

Jaké bylo mé překvapení, když si pro mě odpoledne přišla mamka. Nevěřila jsem svým očím.

„Mamko, ty ses vrátila, to jsem ráda, že jste si to rozmysleli,“ výskala jsem a letěla k ní.

Mamka vůbec nechápala, co tím myslím.

A tak jsem zjistila, že to bylo celé nedorozumění – že školka není na to, aby tam rodiče nechali svoje děti napořád, ale jenom občas, když si potřebovali něco zařídit, anebo museli jít do práce.

To mě náležitě naštvalo – takže mě budou dávat cizím lidem jen tak, aniž bych cokoli provedla, aby si mohli dělat svoje dospělácké věci? Jak mohli čekat, že jen tak přejdu, že se mě na kus dne zbaví a pak si mě jakoby nic zase vyzvednou? Tak to tedy ne.

Rozhodla jsem se, že to tak nenechám.

Začala jsem ve školce řídit jako černá ruka. Trápi-la ostatní děti, odmítala jíst anebo jídlem házela, naopak jsem ale jedla plastelínu, voskovky a na písكوvišti se ládovala pískem. Když se mi chtělo čurat, prostě jsem se jenom počurala. Když Prase, tak pořádné. Každý den jsem vymyslela nový způsob, jak vychovatelkám a spolužákům pobyt ve školce ještě víc znepríjemnit. Jeden den jsem ukradla během odpoledního spánku všem dětem papuče a vyhodila je z okna. Další den se mi podařilo ucpat všechny záchody na patře hračkami, takže to způsobilo havárii netušených rozměrů. A jindy jsem se spokojila

s prostým vyřváváním sprostáren, které mě naučil strejda.

Po týdnu už vychovatelkám naprosto došla trpělivost. Zavolaly si mé rodiče a sdělily jim, že mě vylučují ze školky, protože jsem nezvladatelná. Na školku prý asi ještě nejsem zralá. Rodiče byli v šoku.

„Doma se ale chová normálně,“ bránili se.

Vychovatelky se na sebe s úšklebkem podívaly a sdělily jim, že si mě doma také mají ponechat.

Byla jsem šťastná, že už do té odporné školky nemusím a že budu zase doma s mamkou a svými hračkami. Ale to jsem se přepočítala. Rodiče mě dali na starost babičce a dědovi. A tam mi začala vojna. Doslova. Dědeček byl totiž voják z povolání a všichni okolo z něj měli strach. První, co udělal, bylo, že mě ostříhal na ježka, že prý dlouhé vlasy kazí charakter. Mluvit jsem mohla pouze tehdy, když jsem byla tázána nebo když jsem se přihlásila. Musela jsem se na zpaměť naučit všechny vojenské hodnosti a dědečkovi říkat Majore. U stolu jsem musela sedět rovně jako pravítko a pokud měl Major pocit, že zlobím nebo neposlouchám, strávila jsem hodinu stáním v koutě. Babička mě vždycky soustrastně sledovala, ale nedovolila si ani pípnout, jen mi tu a tam tajně podstrčila Tatrunku.

Začalo mi docházet, že ta školka vlastně nebyla tak úplně zlá. Minimálně mě tam nenutili každé ráno od-

říkávat přísahu věrnosti. Vězení je lepší než vojna, je tam více pohodlí a když se člověk dobře chová, mohou mu i zkrátit trest. A tak jsem za rok ráda a s vděčností nastoupila zase do školky.

Zlodějka

Bylo po revoluci a mně oči přecházely nad tím přívalem úžasných hraček ze Západu, které se objevily v regálech obchodů. Chtěla jsem je všechny mít. Mé hračky mi najednou připadaly staré, ošklivé, nudné a mé štěstí záviselo výhradně na tom, jestli dostanu ty nové. A nebyly tu jen hračky, ale také čokoládky a bonbony a žvýkačky, všechny tak lákavé a barevné. Nedalo se odolat.

Jenže, kde na to vzít? Byla jsem ještě příliš malá, abych dostávala jakékoli kapesné, a tak jsem neměla ani korunu. Měla jsem smůlu.

Nedokázala jsem ale na ty hračky a sladkosti přestat myslet, strašily v mé hlavě, pronásledovaly mě a nechtěly zmizet. Dokonce se mi o nich i zdálo. Mé zoufalství se stupňovalo, až dosáhlo vrcholu. Kde na to vzít a nekrást? Krást.

Samozřejmě, že jsem věděla, že krást se nemá, ale já jsem ty věci prostě hrozně nutně potřebovala.

Začala jsem opatrně – ukradeným lízátkem v obchodě naproti našeho činžáku. Srdce mi bušilo až v krku a byla jsem rudá jako krocan, nicméně si nikdo ničeho nevšiml a já jsem se mohla v tichosti za obchodem radovat ze svého prvního lupu. Druhý den to byla čokoláda v obchodě na kraji sídliště. Šlo to už trochu líp.

Časem jsem se vypracovala k takové virtuozitě, že jsem si vymýšlela různé výmluvy, abych neupadla v podezření, protože jsem si nikdy v obchodě nic nekoupila (neměla jsem přece peníze). Spoléhala jsem na to, že jsem roztomilé dítě, a tak jsem se ptala prodavaček, jestli neviděly moji maminku, anebo jestli náhodou nemají ananas – nikdy neměli ananas. Kradení bylo skvělé, cítila jsem se jako tajný agent. Byl to adrenalin, chuť zakázaného ovoce, jen s tím rozdílem, že to nebylo ovoce, ale cukrovinky.

Mamka se jen divila, že jsem začala tolik přibírat na váze, když mě přece živila zdravě a nutila mě sportovat. Inu, netušila, že mám pod postelí ukrytý kufřík se spoustou uloupených laskomin. Jako každý zloděj jsem ale začala být nenasytná a kradla čím dál víc. A to se mi málem vymstilo. Jednou jsem si nedávala pozor a byla jsem přistižena. Za ruku mě čapla vedoucí obchodu a vedla si mě do kanceláře. Tam mě donutila vysypat na stůl moji kořist – dvoje žvýkačky, arašídovou Nugetu a perníček.

„Pročpak to děláš? Taková hezká holčička,“ ptala se mě paní vedoucí po dobrém.

Jelikož to byl obchod nejvzdálenější domovu, nebyla tedy moc velká šance, že by paní vedoucí znala moje rodiče, a tak jsem si začala vymýšlet, až se mi od pusy prášilo. Že jsme chudí a nemáme peníze, ale že jsem chtěla ochutnat sladkosti jako normální děti

a další dojemnosti. Paní vedoucí se na mě zkoumavě podívala, zavrtěla hlavou a vyhnala mě, prý ať letím a už se tam neukazuju, jinak že zavolá rodiče a policii, ti se se mnou mazlit nebudou.

To mě sice vystrašilo, ale neodradilo. Šla jsem prostě jinam. Ovšem naše město zase nebylo tak velké a časem mi začaly docházet obchody, kde jsem mohla loupit. Ve spoustě z nich už mě poznávali. Stávala jsem se podezřelou, dávali si na mě pozor. Musela jsem kradení nechat. Aspoň na čas, než se situace uklidní.

Jenže... pořád jsem neměla ty hračky. Protože krást hračky, to už je velká věc. Ty se nedají jen tak strčit do kapsy. Navíc jsou lépe hlídané. Maximálně se mi povedlo sem tam otočit nějakou drobnost, jako třeba žábu na klíček nebo tak, ale na větší věci, na ty nejlepší věci, na ty jsem si netroufala. Přece jen, když měříte metr deset, nemůžete nenápadně ukrást plyšovou pandu měřící metr a půl.

Takže už jsem neměla nic – zásoby z kufříku snědené a víc ani ťuk. A pak mě napadla spásná myšlenka. Musela jsem si nadávat, že jsem na to nepřišla dřív. No jistě, brácha! Můj jedenáctiletý bratr Pavel už rok dostával kapesné. Byl to notorický šetřílek a peníze si škudlil do krabice od kakaa, kterou měl postavenou vedle počítače. Když byl pryč, podívala

jsem se, kolik tam má naspořeno. Měl tam tisíc šest set korun, nějaké drobné a rybí šupinu.

Kolik vzít, aby to nepoznal? Rozhodla jsem se začít pozvolna, zkusit, jestli si toho všimne. Vzala jsem tedy asi patnáct korun v kovových mincích. Nic. Vzala jsem dalších třicet. Nic. Padesát. Nic. Koupila jsem si plyšáka. Krásný pocit. Další stovka. Puzzle. Dvě stě. Panenka.

Rozhodla jsem se expandovat. Plížívala jsem se do šatníku a hledala v kapsách bund drobné, a když se poštětilo, podařilo se mi nepozorovaně vytáhnout i nějaký obnos z mamčiny nebo tatkovy peněženky. Šaty pro bárbínu, malé lego.

Žila jsem na druhé straně zákona. Má existence se skládala z dobře promyšlených lží a můj pokoj byl plný tajných skrýší, kde jsem ukrývala své trofeje. S hračkami jsem se těšila po nocích, anebo když nebyl nikdo doma.

Jednoho dne jsem přišla ze školy a mamka si mě zavolala do obýváku. A neseseděla tam sama – byl tam i brácha a taťka. Šlo do tuhého. Na stole ležela krabice od kakaa, předmět doličný.

Spustil se křik, výčitky, otázky a dostala jsem vařečkou po zádech. Pořádně, až mi vyhrkly slzy. Muse-la jsem ukázat všechny své skrýše. Hračky mi vzali a vyhodili. Bratr se tvářil vyčítavě, naši neustále mluvili o tom, jak jsem je zklamala.

„O ty naše peníze ani tak nejde, ty vem čert, ale Pája si šetřil na kolečkové brusle. Teď si žádné koupit nemůže. Kvůli tobě,“ zpracovávali mě.

„No tak já mu je vrátím,“ řekla jsem, ovšem podle rodiny nedostatečně kajícím tónem, a tak se celé kolo zopakovalo.

Zlobila jsem se. Nepřišlo mi to fér. Tolik povyku pro pár korun? Bití? Citové vydírání? Zklamání? Cítila jsem hlubokou křivdu.

Když mě konečně odveleli do mého pokoje, začala jsem si balit. Taková příkoří já přece snášet nemusím. Do batůžku jsem si dala vše potřebné – sirky, pyžamo, knížku, plyšáka Edu, papír, pastelky. Vykradla jsem se z pokoje, vzala si boty, tiše otevřela a zase za sebou zavřela dveře, venku se obula a byla jsem pryč. Volná.

Chvilí jsem se procházela po centru a dívala se do výloh na věci, které si nikdy nebudu moci koupit ani ukrást a litovala jsem se. Už se pomalu stmívalo, začínala jsem být unavená, měla jsem hlad a byla mi zima. Přemýšlela jsem, kam se uchýlit, když jsem uviděla, jak z našeho kostela na náměstí vychází paní v šátku. Kostel, tam musí mít otevřeno pořád, protože Bůh přece nikdy nespí, říkávala to babička. Vzala jsem za kliku velikých dveří a vešla. Uvnitř to divně vonělo, ale nebyla tam zima a všude svítily svíčky,